

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Fučíka a soudců JUDr. Pavla Vlacha a JUDr. Elišky Mrázkové v právní věci

žalobkyně: **Ing. Světlana T.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem doc. JUDr. Tomášem Gřivnou, Ph. D.
sídlem Revoluční 23, Praha 1

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 42, Praha 2

o zadostiučinění nemajetkové újmy a náhradu škody,

k odvolání obou účastníků proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 1. 11. 2018, č. j. 25 C 1/2016-464,

takto:

- I. Řízení o odvolání žalované se **zastavuje**.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se v zamítavém výroku o věci samé **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 42 996 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně od 30. 12. 2015 do zaplacení, **potvrzuje** se co do částky 65 881,12

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

s příslušenstvím a dále se v tomto výroku ohledně částky 400 000 Kč s příslušenstvím a ve výrocích o nákladech řízení **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zastavil řízení ohledně požadavku žalobkyně na zaplacení částky 313 948 Kč a dání omluvy za újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním (výrok I), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 93 407 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 30. 12. 2015 do zaplacení a úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 313 948 Kč od 30. 12. 2015 do 9. 2. 2016, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok II), zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení částky 1 008 877,12 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 30. 12. 2015 do zaplacení (výrok III), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení částku 67 660 Kč, k rukám jejího zástupce, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV), a ve výrocích V a VI uložil účastníkům povinnost k náhradě nákladů řízení vzniklých státu, jejichž výši stanoví samostatným usnesením.
2. Soud prvního stupně tak rozhodl o žalobě podané u něj dne 4. 1. 2016, kterou se žalobkyně domáhala na žalované jednak zadostiučinění za nemajetkovou újmu zaplacením částky 1 000 000 Kč a dáním omluvy, jednak náhrady hmotných újem činících v součtu částku 416 232,12 Kč, obojí s úrokem z prodlení v zákonné výši od 30. 12. 2015 do zaplacení. Tyto újmy jí měly vzniknout v důsledku trestního stíhání její osoby jako obviněné (obžalované), jež bylo zahájeno usnesením policejního orgánu ze dne 23. 7. 2012, po podání obžaloby vedeno u Městského soudu v Praze jako soudu prvního stupně pod sp. zn. 63 T 3/2013 a skončeno rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 1. 2015, sp. zn. 1 To 86/2014, kterým byla žalobkyně zproštěna obžaloby podle § 226 písm. b) tr. řádu. Požadovaná náhrada škody sestává z žalobkyní vynaložených nákladů obhajoby ve výši 388 554,12 Kč a ušlého výdělku ve výši 27 678 Kč za dobu trvání dvou pracovních neschopností (od 13. 3. do 18. 7. 2014 a od 29. 10. do 20. 11. 2014), zapříčiněných podle žalobních tvrzení poruchami zdravotního stavu žalobkyně v důsledku trestního stíhání.
3. Soud prvního stupně vyšel předně z toho, že žalobkyně uplatnila posléze zažalované nároky u žalované předběžně dne 29. 6. 2015 a že na ně žalovaná plnila až po podání žaloby jednak zaplacením částky 313 948 Kč, sestávající z částek 50 000 Kč na odškodnění nemajetkové újmy a 263 948 na náhradu nákladů obhajoby, které žalobkyni uhradila dne 9. 2. 2016, jednak dáním omluvy v textu svého stanoviska ze dne 5. 2. 2016. Ve zbytku žalovaná odmítla žalobkyni odškodnit. Žalobkyně vzala žalobu v rozsahu žalovanou poskytnutého plnění zpět, soud prvního stupně proto řízení o žalobě v tomto rozsahu zastavil výrokem I napadeného rozsudku.
4. Soud prvního stupně zjistil, že trestní stíhání žalobkyně bylo zahájeno usnesením policejního orgánu ze dne 23. 7. 2012 pro pokusy trestných činů zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a), zjednání výhody při zadávání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. c) a porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 2 alinea druhá, odst. 3 písm. a), odst. 4 písm. b) trestního zákoníku. Rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 1. 2015, sp. zn. 1 To 86/2014, který nabyl právní moci téhož dne, byla žalobkyně zproštěna obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu.
5. Zbývající nároky na odškodnění soud prvního stupně posoudil mj. s poukazem na ustanovení § 1 odst. 1, § 2, § 5 písm. a), § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 9 odst. 1, § 31 odst. 1 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), v platném znění (dále i jen „OdpŠk“). Na jejich podkladě (předně) uzavřel, že trestní stíhání žalobkyně je vzhledem k jeho výsledku namístež kvalifikovat jako nezákonné, zakládající nárok jak na náhradu jí způsobené škody, tak v jeho důsledku vzniklé imateriální újmy.

6. Ohledně zbývajících nároku na náhradu škody odpovídající vynaloženým nákladům obhajoby, a to (zcela převážně) za (žalovanou neuznané) porady žalobkyně se svými obhájci JUDr. Grívnou a JUDr. Blažkem (124 606,12 Kč s příslušenstvím), soud prvního stupně po vyhodnocení účelnosti konaných porad shledal žalobu důvodnou ještě v rozsahu částky 48 161 Kč, kterou uložil žalované zaplatit spolu s úrokem z prodlení v zákonné výši od 30. 12. 2015 jakožto dne následujícího po marném uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty k plnění běžící od uplatnění nároku u žalované, a ve zbytku (76 445,12 Kč s příslušenstvím) žalobu zamítl.
7. Pokud jde o nárok na náhradu škody představované ušlým výdělkem, soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že důvodem pracovní neschopnosti žalobkyně v době od 13. 3. 2014 do 18. 7. 2014 byl stres vyvolaný jejím trestním stíháním a že jí za tuto dobu ušel plat ve výši 20 246 Kč. Oproti tomu v případě pracovní neschopnosti trvající od 29. 10. 2014 do 20. 11. 2014 soud prvního stupně zjistil ze znaleckého posudku FN Královské Vinohrady, včetně výsledku jeho zpracovatele MUDr. Martina Chovance, Ph.D., že nelze vyloučit vznik zneschopňujících zdravotních potíží (zánět nosohltanu) i bez stresových reakcí majících původ v trestním stíhání. Proto podle soudu prvního stupně v případě této pracovní neschopnosti, za niž žalobkyni ušel plat ve výši 7 432 Kč, není dán vztah příčinnosti s trestním stíháním. Proto soud prvního stupně žalobě co do částky 20 246 Kč s příslušenstvím vyhověl a ohledně částky 7 432 Kč s příslušenstvím ji zamítl.
8. Nárok na odškodnění nemajetkové újmy vzniklé zahájením a vedením trestního stíhání soud prvního stupně posoudil tak, že žalobkyni v důsledku trestního stíhání vskutku vznikla nemajetková újma, kterou je namístež odškodnit v penězích. V tomto ohledu soud prvního stupně akcentoval, že žalobkyně byla stíhána dva a půl roku pro zvláště závažné zločiny s hrozbou trestu odnětí svobody až na 12 let. Trestní stíhání znamenalo pro žalobkyni těžký úder, došlo k vážné poruše zejm. jejího psychického zdraví, utrpěla posttraumatickou stresovou poruchu, psychicky se zhroutila, pokusila se o sebevraždu, trestní stíhání nesla mimořádně těžce. Nijak zásadně naopak neutrpěla ani její pracovní pověst (stále pracuje u stejného zaměstnavatele, kolegové jí věřili, dokonce pro ni v práci uspořádali sbírku a jedna z kolegyň za ni podala žádost o milost), ani rodinné vztahy (matka, otec), jež nebyly nijak vřelé již před zahájením trestního stíhání (zde soud prvního stupně vyšel z anamnestických údajů uvedených samotnou žalobkyní při psychiatrickém vyšetření). Utrpěl však vztah partnerský, neboť žalobkyni v obavě před negativními důsledky jejího trestního stíhání pro vlastní osobu opustil partner, armádní plukovník (jak soud prvního stupně zjistil výsledkem žalobkyně). Žalobkyně nebyla po celou dobu trestního řízení omezena na osobní svobodě, v průběhu medializace trestního stíhání nebyla identifikována jménem. K potratu žalobkyně došlo již podle jejích tvrzení na konci roku 2011, a tedy před zahájením trestního stíhání (dne 23. 7. 2012).
9. Zvážením všeho shora uvedeného a srovnáním s výší odškodnění poskytnutého ve věci vedené u soudu prvního stupně pod sp. zn. 22 C 130/2010 (kdy trestní stíhání poškozeného trvalo rovněž 2,5 roku, rovněž došlo k dopadu do jeho psychického zdraví, hrozil mu však jen trest odnětí svobody do tří let, avšak poškozený bydlel v malé obci, kde byla jeho žena učitelkou, s přihlédnutím k čemuž obdržel na odškodnění částku 50 000 Kč) shledal soud prvního stupně adekvátním peněžním odškodněním újmy vzniklé žalobkyni trestním stíháním částku 75 000 Kč. S přihlédnutím k částečnému plnění žalované částkou 50 000 Kč tak soud prvního stupně žalobkyni přiznal na odškodnění ještě částku 25 000 Kč s úrokem z prodlení, o němž platí již

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

shora na závěr bodu 6 odůvodnění uvedené, a ve zbytku (tj. co do částky 925 000 Kč s příslušenstvím) žalobu zamítl.

10. Celkem tak soud prvního stupně žalobě vyhověl v rozsahu částky 93 407 Kč s příslušenstvím (25 000 Kč + 48 161 Kč + 20 246 Kč) a s ohledem na ve smyslu § 15 OdpŠk opožděné plnění žalované přiznal žalobkyni rovněž zákonný úrok z prodlení z částky 313 948 Kč od 30. 12. 2015 do 9. 2. 2016, kdy byla posledně uvedená částka připsána na bankovní účet žalobkyně. Celkově zamítnutý žalobní požadavek ve výši 1 008 877,12 Kč s příslušenstvím pak sestává z částek 925 000 Kč, 76 445,12 Kč a 7 432 Kč.
11. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud prvního stupně rozhodl s poukazem na ustanovení § 142 odst. 2 a 3 a § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř., a dále podle příslušných ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále i jen „AT“), podle nichž přiznal v řízení ze tří čtvrtin úspěšné žalobkyni polovinu jejích plných nákladů řízení, představovaných náklady zastoupení advokátem. O náhradě nákladů státu rozhodl soud prvního stupně podle § 148 odst. 1 o. s. ř.
12. Oba účastníci napadli rozsudek soudu prvního stupně včasným a přípustným odvoláním.
13. Žalovaná vzala odvolání, jímž brojila proti vyhovujícímu výroku napadeného rozsudku, zpět podáním ze dne 13. 2. 2019. Odvolací soud proto řízení o žalovanou podaném odvolání podle § 207 odst. 2 o. s. ř. zastavil (výrok I).
14. Žalobkyně napadla odvoláním zamítavý výrok rozsudku soudu prvního stupně v rozsahu, v němž jí soud prvního stupně nepřiznal částku 508 877,12 Kč s příslušenstvím, sestávající z nároků na náhradu škody představované náklady obhajoby (76 445,12 Kč), náhradu škody ve výši ušlého výdělku (7 432 Kč) a odškodnění nemajetkové újmy, ve vztahu k němuž žalobkyně stanovila rozsah odvolání na 425 000 Kč.
15. Ohledně nepřiznaných nákladů zastoupení, tvořených již pouze odměnou a náhradami za (zbývající) porady s klientem přesahující jednu hodinu ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) AT, žalobkyně vytkla soudu prvního stupně nesprávnost závěru o neúčelnosti porad. Žalobkyně je toho názoru, že všechny zbývající porady (přesně identifikované k výzvě odvolacího soudu v podání ze dne 27. 5. 2020) byly konány účelně, plně v intencích „provedení“ bezúhonně žalobkyně pro ni traumatizujícím trestním stíháním jejími obhájci.
16. Ohledně ušlého platu ve výši 7 432 Kč za dobu pracovní neschopnosti od 29. 10. 2014 do 20. 11. 2014 žalobkyně zpochybnila správnost závěru soudu prvního stupně o absenci příčinnosti, založeného na ojedinělém vyjádření zpracovatele posudku MUDr. Chovance, které však soud prvního stupně podle žalobkyně účelově vytrhl z kontextu celého posudku, a to včetně jeho písemného podání. V něm je přitom jasně uvedeno, že „[v] souladu s názorem MUDr. Honzáka lze předpokládat, že stav souvisel se zhoršeným imunitním stavem jako integrální součástí depresivní poruchy, která byla diagnostikována.“ To zpracovatel posudku reflektoval i při výslechu, kdy uvedl, že předmětná pracovní neschopnost „byla vyvolána v souvislosti se stresovou situací v souvislosti s trestním řízením“.
17. Pokud pak jde o odvoláním dotčenou část rozhodnutí o žalobním požadavku na odškodnění nemajetkové újmy v penězích, žalobkyně vytkla soudu prvního stupně stanovení nedůvodně nízkého odškodnění. Jeho výše neodpovídá již správným závěrům soudu prvního stupně, že trestní stíhání bylo pro žalobkyni těžkým úderem a zásadně narušilo její psychické a fyzické zdraví, kterýžto nepříznivý stav trvá dodnes. Soudem prvního stupně přiznané odškodnění je pak nepřiměřeně nízké tím spíše, že soud prvního stupně vyšel při jeho stanovení rovněž z nesprávných skutkových zjištění, že žalobkyně potratila bez souvislosti s trestním stíháním

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

(opak je pravdou, jinou příčinu než „nezákonný zásah Policie ČR“ podle žalobkyně shledat nelze), že v médiích nebylo zmíněno její jméno a že neutrpěla její pracovní pověst, osobní čest a rodinné vztahy. U soudu přitom vypovídali jako svědci výhradně kolegové žalobkyně ze zaměstnání, jejichž alibismus byl pro žalobkyni velkým zklamáním. Kdokoliv ze sociálního okolí žalobkyně, kdo jen „trochu věděl“, u jakého zaměstnavatele pracuje, se i bez uvedení jejího jména v médiích rychle dovodil, že onou stíhanou ministerskou referentkou je právě žalobkyně. Soud prvního stupně zcela odhlédl od té části výpovědi žalobkyně, v níž pravdivě popsala, že na ni řada kolegů pohlížela jako na „osobu se stigmatem“ a že někteří s ní dokonce odmítali komunikovat či pobývat ve stejné kanceláři a vyhýbali se jí. Stejně tak nevysvětlil, proč po skutkové stránce nevyšel z žalobkyní provedeného popisu vztahů s matkou, otčímem a bratrem v době trestního stíhání, kdy se všechny tyto blízké osoby trestním stíháním trápily, což dokonce („absurdně“) přispělo k určitému citovému sblížení a semknutí, a že se tyto útrapy přenášely na žalobkyni. Otčím žalobkyně se zprošťujícího rozsudku ani nedožil, což žalobkyně nesla velice obtížně, stejně jako bratrovo onkologické onemocnění. Celkem tak měl soud prvního stupně žalobkyni přiznat na odškodnění nemajetkové újmy podle jejího názoru alespoň částku 500 000 Kč, což žalobkyni i vzhledem k jí uváděným poplatkovým souvislostem vedlo k vymezení rozsahu odvolání částkou 425 000 Kč.

18. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek v odvoláním dotčené části jeho zamítavého výroku tak, že žalobě vyhovějí ještě co do částky 508 877,12 Kč s příslušenstvím.
19. Žalovaná s odvoláním žalobkyně nesouhlasila, považujíc odvolací námitky za nedůvodné. Zpětvzetím svého odvolání ve výsledku akceptovala, že soud prvního stupně uznal všechny porady s klientem, které byly provázány s jednotlivými úkony trestního řízení. O takové provázanosti ve zbytku nadále nárokováných porad nemůže být řeči. Jen jakousi tvrzenou psychickou pomoc nelze podle žalované považovat za úkony právní služby. Účelnost porad je třeba posuzovat z objektivního, nikoliv subjektivního hlediska, což rozhodně nemůže být vykládáno jako cynický přístup. Zamítnutím zbývajících nároku na náhradu ušlého výdělku soud prvního stupně správně reflektoval závěr znalce, podle něž nelze bez dalšího uzavřít, že zdravotní komplikace byly jednoznačně v příčinné souvislosti s trestním stíháním, stejně jako skutečnost, že žalobkyně trpěla zdravotními problémy i před zahájením trestního stíhání. Srovnáním s řadou dalších, žalované z její praxe známých rozhodnutí odvolacích soudů konečně žalovaná dospívá k závěru, že odškodnění nemajetkové újmy stanovené výsledně částkou 75 000 Kč je více než dostatečné až nadstandardní. Proto žalovaná navrhla, aby odvolací soud potvrdil napadený rozsudek v odvoláním žalobkyně dotčeném rozsahu jako věcně správný.
20. Odvolací soud přezkoumal v tomto rozsahu napadený rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a shledal odvolání zčásti důvodným.
21. Ve vztahu k nárokům na náhradu škody odvolací soud předně konstatuje, že soud prvního stupně učinil správná a pro rozhodnutí o těchto nárocích postačující skutková zjištění, s nimiž se odvolací soud ztotožňuje a v podrobnostech na ně odkazuje. Soud prvního stupně rovněž nepochybil, když na jím zjištěný skutkový stav věci aplikoval příslušná ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., jež citoval v odůvodnění napadeného rozsudku. K právnímu posouzení škodních nároků na podkladě takto správně určeného právního předpisu odvolací soud uvádí následující.
22. Pokud jde o zbylé náklady obhajoby ve výši 76 445,12 Kč, ze soudem prvního stupně citovaného a zásadně (s dílčími výhradami níže) i správně aplikovaného ustanovení § 31 odst. 1 a 3 OdpŠk plyne, že poškozený (v poměrech trestního stíhání) má v rámci náhrady škody nárok na náhradu nákladů vynaložených na svoji obhajobu mj. a zejm. s přihlédnutím ke kritériu jejich *účelnosti*.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

23. Základní úvaha soudu prvního stupně, pokud o účelnosti co do konání prokázaných dalších porad s klientem uvažoval z pohledu jejich provázanosti s dalšími úkony trestního řízení, je podle odvolacího soudu správná, odpovídající ustálené judikatuře. Ta požaduje „v každém individuálním případě posoudit, zda celkový počet, frekvence a časová posloupnost jednotlivých porad odpovídá rozsahu a složitosti posuzované věci a počtu a charakteru úkonů trestního řízení provedených v daném stádiu řízení“ (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2007, sp. zn. II. ÚS 782/07, a tam další citovanou judikaturu, a dále např. usnesení téhož soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 1877/19).
24. Odvolací soud je oproti soudu prvního stupně toho názoru, že nad rámec jím přiznaných porad lze z pohledu shora uvedených judikatorních požadavků akceptovat dále ještě porady vykonané žalobkyní s obhájcem JUDr. Gřivnou ve dnech 31. 10. 2012 (4 080 Kč, při DPH 20% do 31. 12. 2012), 29. 1. 2013 (4 114 Kč, při DPH 21% od 1. 1. 2013), 12. 6. 2013, 4. 12. 2013, 29. 7. 2014, 1. 9. 2014 a 3. 9. 2014 (tj. celkem 28 764 Kč, 1x 4 080 Kč + 6x 4 114 Kč), a dále porady absolvované žalobkyní s obhájcem JUDr. Blažkem ve dnech 28. 7. 2014 a 25. 10. 2014 (2x 3 400 Kč, tj. celkem 6 800 Kč).
25. Podle odvolacího soudu naopak těmto požadavkům již nevyhovují porady vykonané žalobkyní s JUDr. Gřivnou ve dnech 12. 10. 2012, 23. 10. 2012 (2x 4 080 Kč), 12. 11. 2012 (2 053,12 Kč) a dále ve dnech 19. 11. 2012, 22. 11. 2012 a 19. 12. 2012 (3x 4 080 Kč) a 5. 9. 2014 a 2. 10. 2014 (2x 4 114 Kč), tj. celkem 30 681,12 Kč, stejně jako porady vykonané žalobkyní s JUDr. Blažkem ve dnech 3. 12. 2013, 4. 12. 2013 a 5. 9. 2014 po 3 400 Kč, tj. celkem 10 200 Kč.
26. V případě ani odvolacím soudem neuznaných porad konaných s JUDr. Gřivnou se jednalo bezvýjimečně o porady vyhodnocující právě proběhlé úkony trestního řízení, na něž pak jako další úkony vždy navazovaly přípravné porady k dalším úkonům. To se odvolacímu soudu (odhlédnuto tedy od značného množství porad vůbec) jeví neúčelným již proto, že vyhodnocení úkonu bylo zcela jistě možné (a ekonomické) spojit s přípravou na další úkon, zvláště byly-li mezi „vyhodnocujícími“ a „přípravnými“ poradami časové odstupy v řádu dnů. Na „vyhodnocení soudního řízení v prvním stupni“ (porada dne 5. 9. 2014) a „vyhodnocení písemného vyhotovení odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně“ (porada dne 2. 10. 2014) pak jednak nenavazoval žádný vlastní procesní aktivitou vyvolaný úkon právní služby (typu podání odvolání), jednak bylo tyto úkony jistě možné spojit, když už tedy bylo nutné „vyhodnotit“ zprošťující rozsudek, s poradou o předmětu „příprava vyjádření k odvolání státního zástupce“, vykonanou již dne 29. 10. 2014. Odvolací soud je toho názoru, že obhajoba žalobkyně JUDr. Gřivnou byla (resp. mohla být) řádně zajištěna již těmi dalšími (ostatně četnými) poradami, které byly hodnoceny jako důvodné jak už žalovanou, tak poté soudem prvního stupně a v posledku i soudem odvolacím.
27. Závěr o neúčelnosti shora zmíněných tří porad konaných s JUDr. Blažkem pak odvolací soud odůvodňuje tím, že připravit se poradou s klientem na hlavní líčení konané dne 3. 12. 2013 (od 9:00 hod.) jistě bylo možné v rámci první porady při převzetí věci (konané dne 2. 12. 2013 od 17:00 do 18:30 hod.). Konání další porady (3. 12. 2013 od 07:30 do 8:50 hod., tedy těsně před samotným zahájením hlavního líčení) tak odvolací soud hodnotí jako neúčelné, nadbytečné a duplicitní první poradě. Jako neúčelnou odvolací soud hodnotí i „přípravnou“ poradou konanou ráno dne 4. 12. 2013 (byla-li po hlavním líčení dne 3. 12. 2013 přiznána porada „vyhodnocující“). Úvahy žalobkyně o odlišném předmětu „vyhodnocujících“ a „přípravných“ porad odvolací soud hodnotí jako účelové, neboť považuje za samozřejmé, že příprava na další postup ve věci odvisí v první řadě od vyhodnocení jejího dosavadního průběhu. O „vyhodnocení soudního řízení v prvním stupni“ (porada konaná dne 5. 9. 2014) platí již shora uvedené jako v případě porady o témž předmětu vykonané s JUDr. Gřivnou.

28. Stran náhrady ušlého platu ve výši 7 432 Kč za dobu pracovní neschopnosti od 29. 10. 2014 do 20. 11. 2014 odvolací soud přisvědčuje žalobkyni v tom, že zpracovatel posudku MUDr. Chovanec závěrem jeho ústního podání při výslechu dne 19. 4. 2017 sice nevyločil, že její zneschopňující zdravotní potíže by mohly teoreticky vzniknout i bez stresového spouštěče (o jehož vztahu k trestnímu stíhání mezi účastníky vzhledem k závěrům znaleckého posudku MUDr. Anderse zřejmě není sporu). Zároveň však připustil, že takové spontánní zhoršení je ve věkové skupině žalobkyně méně časté. Celkový závěr posudku, žalobkyni v odvolání případně citovaný, je i podle odvolacího soudu zřejmý, a to sice, že nebýt celkového zhoršení zdravotního stavu žalobkyně v důsledku trestního stíhání, nebylo by ani předmětné pracovní neschopnosti pro ORL infekci. Závěru soudu prvního stupně, že žalobkyni v jejím důsledku ušel výdělek právě v částce 7 432 Kč, nemá odvolací soud co vytknout, stejně jako mu ničeho nevytýkal ani žádný z účastníků.
29. Proto odvolací soud, pokud se jedná o škodní nároky, změnil rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. co do částky 42 996 Kč (7 432 Kč + 6 800 Kč + 28 764 Kč) tak, že uložil žalované tuto částku zaplatit spolu s důvodně a v zákonné výši požadovaným úrokem z prodlení (k němu lze odkázat již na důvody rozsudku soudu prvního stupně), a ohledně částky 40 881,12 Kč (10 200 Kč + 30 681,12 Kč) jej potvrdil jako věcně správný (§ 219 o. s. ř.).
30. Pokud jde o žalobkyni vzniklou nemajetkovou újmu, odvolací soud shledává správným závěr soudu prvního stupně, že žalobkyni vznikla v důsledku zahájení a vedení trestního stíhání nemajetková újma, kterou je namístě odškodnit v penězích. Uvedený závěr odpovídá ustálené judikatuře Nejvyššího soudu a je ostatně souladný rovněž s procesním postojem žalované, která na odškodnění této újmy žalobkyni dobrovolně (jakkoliv až po podání žaloby) zaplatila částku 50 000 Kč.
31. Soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku v rámci reprodukce důvodů žalobního požadavku ve vztahu k tomuto nároku uvedl, že žalobkyni vzniklá nemajetková újma má záleženost krom dalšího „ve vzniku vážných zdravotních komplikací, jejichž následky si (žalobkyně) nese dodnes“ (srov. bod 26 žaloby). V uvedeném směru vedl v průběhu řízení rozsáhlé dokazování, ve výsledku s kladným závěrem (znalecký posudek MUDr. Anderse).
32. Z ustálené judikatury plyne, že nárok na odškodnění za poškození zdraví (je-li žádán; k tomu viz níže) má samostatný skutkový základ a neodškodňuje se v režimu satisfakce nemajetkové újmy podle § 31a OdpŠk, ale podle obecných občanskoprávních předpisů (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 2. 2010, sp. zn. 30 Cdo 2888/2019, a další tam citovaná rozhodnutí).
33. V rozsudku ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1436/2013, k tomu Nejvyšší soud uvedl mj. následující: „... pokud by v důsledku nepřiměřené délky řízení došlo k poškození zdraví žalobkyně (vzniku tělesného či duševního onemocnění), šlo by o nárok se samostatným skutkovým základem...“ Tyto závěry jsou aplikovatelné obecně, nikoliv jen na újmu způsobenou nepřiměřenou délkou řízení. V této věci nelze ze skutkových tvrzení seznat, zda žalobkyně skutečně nárok na náhradu nemajetkové újmy v důsledku poškození zdraví uplatnila. Pokud ano, musí uvést, v čem poškození jejího zdraví spočívá a jakou částkou požaduje danou újmu odškodnit. [...] Nejvyšší soud dále konstatoval, že „pokud by úzkostně depresivní stavy žalobkyně nebyly duševním onemocněním, ale toliko projevem intenzivní jejich duševních útrap, považuje Nejvyšší soud za podstatné zdůraznit, že odpovědnost státu za nemajetkovou újmu... může být shledána pouze tehdy, bylo-li prokázáno, že mezi uvedeným nesprávným úředním postupem a neobvykle intenzivními duševními útrapami poškozeného je dán vztah příčiny a následku, přičemž nesprávný úřední postup nemusí být jedinou, musí však být podstatnou příčinou daného následku. Zjištění těchto skutečností, zejména pak prokázání zmíněné příčinné souvislosti, musí soudy při hodnocení důkazů ve smyslu § 132 o. s. ř. věnovat náležitou pozornost.“

34. Odvolací soud je toho názoru, že v souzené věci (stejně jako ve věci posuzované shora Nejvyšším soudem) nebylo z žalobních tvrzení ani navazujících podání a přednesů žalobkyně zcela jednoznačně určitelné (jakkoliv by to s ohledem na zastoupení žalobkyně advokátem bylo namíste očekávat), zda žalobkyně spojuje svoji újmu vedle zadostiučinění za jednoznačně osobnostní následky nezákonného trestního stíhání (profesní, rodinné apod.) také s náhradou újmy na zdraví, jehož závažné poškození přitom od počátku tvrdí. Na tom ničeho nemění, že žalobkyně tuto újmu v žalobě souhrnně označila jako újmu „imateriální“, neboť jde jen o právní hodnocení újmy, jímž soud není vázán.
35. Z uvedeného podle odvolacího soudu plyne (srov. shodný „návod“ k dalšímu postupu obsažený v rozsudcích Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1436/2013, bod 32, a ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 30 Cdo 2888/2019, body 25 a 26), že soud prvního stupně měl, a to případně i postupem podle § 43 odst. 1 o. s. ř., vyzvat žalobkyni k upřesnění, zda v rámci žalobního požadavku na zaplacení částky 1 000 000 Kč (resp. 950 000 Kč, po částečném zpětvzetí žaloby) uplatňuje též nárok na náhradu újmy na zdraví, a pokud ano, pak ji měl vést k rozčlenění žalobního požadavku, požadovaného pro tento případ vadně souhrnnou částkou.
36. Jelikož tak soud prvního stupně nepostupoval, byla žalobkyni dána výzva ve shora uvedeném směru při jednání odvolacího soudu. Odvolací soud v tomto ohledu nesouhlasí s názorem žalované vyjádřeným v podání ze dne 23. 7. 2020, podle něž žalobkyně v řízení před soudem prvního stupně uváděla a prokazovala újmu spočívající ve vzniku zdravotních komplikací jakožto okolnost rozhodnou pro závěr o výši přiměřeného zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání; takový jednoznačný závěr z jejích podání podle odvolacího soudu dovodit nelze. Odvolací soud se nedomnívá, že by výzvu jím učiněnou v intencích shora citované judikatury bylo možné hodnotit jako „výslovné upozornění“ na „možnost“ uplatnění nároku na náhradu škody na zdraví. Prostor k úvaze, který tím byl, v čemž žalované nelze nepřisvědčit, žalobkyni vytvořen, je dán právě jen tím, že k příslušné výzvě přikročil až odvolací soud, nikoliv již soud prvního stupně na samém počátku řízení. V uvedeném však podle odvolacího soudu nelze spatřovat, jak žalovaná namítá, porušení ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces a rovnost stran.
37. Žalobkyně reagovala na výzvu odvolacího soudu již zmíněným podáním ze dne 27. 5. 2020. V něm uvedla, že se na odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání domáhá dále ještě zaplacení částky 25 000 Kč s příslušenstvím (k již poskytnutému zadostiučinění ve výši 75 000 Kč), a na náhradu újmy na zdraví, vedoucí aktuálně až k její částečné invalidizaci, žádá zaplatit částku 400 000 Kč s příslušenstvím.
38. Odvolací soud nepřehlédl, že soud prvního stupně byl ke stanovení dosavadní výše odškodnění za nemajetkovou újmu částkou 75 000 Kč veden mj. a zejm. právě zdravotními potížemi žalobkyně, jež jí byly způsobeny trestním stíháním. Žalobkyni v odvolacím řízení provedené rozčlenění žalobního požadavku, v němž těmto potížím zůstavila samostatný nárok, ve svém důsledku znamená, že soud k těmto potížím při hodnocení povahy a míry nemajetkové újmy nadále nemůže přihlížet. To činí vzhledem k povaze a míře „zbylých“ (ryze osobnostních) následků, které žalobkyni vznikly trestním stíháním, odškodnění částkou 75 000 Kč podle názoru odvolacího soudu jednoznačně dostačujícím.
39. V rámci srovnání s jinými případy k tomu lze nad rámec odůvodnění napadeného rozsudku dodat, že srovnatelného odškodnění (částkou 80 000 Kč) se dostalo obžalovanému v trestní věci, jež byla v odškodňovacím řízení posuzována u zdejšího soudu jako soudu odvolacího pod sp. zn. 17 Co 363/2016. Šlo o rozsáhle medializované trestní stíhání více osob údajně tvořících tzv. „komando ČEZ“. Poškozený byl 16 měsíců stíhán pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 tr. zákona, za který mu bylo možné v případě uznání viny uložit trest odnětí svobody v sazbě od pěti do dvanácti let. Dalších 19 měsíců byl po překvalifikování

stíhaných skutků viněn z trestného činu útisku podle § 237 tr. zákona, za který bylo možné uložit trest odnětí svobody v délce nejvýše 6 měsíců. O trestním stíhání poškozeného se dozvědělo velké množství lidí, ten je prožil pln frustrace a obav, na jeho úvod byl omezen na osobní svobodě zadržením, byl mu zajištěn majetek včetně např. osobního automobilu, trestní stíhání mělo negativní dopad na jeho širší sociální vazby, utrpěl dokonce posttraumatickou stresovou poruchu. Další spoluobčané v této trestní věci, jehož nárok na odškodnění byl posuzován u zdejšího odvolacího soudu pod sp. zn. 68 Co 237/2014, pak obdržel z téhož důvodu částku 50 000 Kč. Ve věci posuzované posléze Nejvyšším soudem pod sp. zn. 30 Cdo 2236/2017 byl poškozený trestně stíhán bezmála osm let pro trestné činy zpronevěry a podvodu, trestní stíhání jej poznamenalo psychicky, zaznamenal útlum v podnikání. Na odškodnění nemajetkové újmy z tohoto titulu obdržel částku 50 000 Kč (kterou, pravda, i požadoval). Jeho dovolání bylo odmítnuto. Ve věci posuzované posléze Nejvyšším soudem pod sp. zn. 30 Cdo 1714/2014 (u zdejšího odvolacího soudu vedeno pod sp. zn. 19 Co 437/2013) poškozená obdržela zcela shodnou částku, tj. 50 000 Kč, přičemž byla trestně stíhána šest a čtvrt roku (a z důvodu délky trestního stíhání odškodněna samostatně) pro trestný čin zatajení věci podle § 254 odst. 1, odst. 2 tr. zákona, a po překvalifikování (ve zhruba polovině trestního stíhání) pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 tr. zákona, § 254 odst. 1, odst. 2 trestního zákona, za což jí hrozil trest odnětí svobody na šest měsíců až pět let, resp. na pět až dvanáct let. I její dovolání bylo odmítnuto.

40. I s přihlédnutím k výši odškodnění, jež bylo přiznáno poškozeným ve shora zmíněných věcech, jakož i vzhledem ke shodám a odlišnostem, jež vykazují s věcí nyní souzenou, je podle odvolacího soudu zcela dostatečným odškodněním žalobkyni trestním stíháním vzniklé nemajetkové újmy částka 75 000 Kč. Uvedená částka odpovídá tomu, že žalobkyně, zcela bezúhonná osoba, byla stíhána sice relativně kratší dobu, zato však pro zvlášť závažné zločiny s reálnou obavou z nepodmíněného odsouzení, stíhání jí sice nezpůsobilo fatální osobnostní újmy (typu ztráty zaměstnání či přátel), vedlo nicméně k rozluce jejího partnerského vztahu, dostalo se mu sice širší mediální publicity, žalobkyně na druhou stranu ale nebyla jeho medializovanou „tvář“.
41. Proto odvolací soud napadený výrok III rozsudku potvrdil podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný ještě i co do částky 25 000 Kč s příslušenstvím.
42. Nárokem na náhradu újmy na zdraví se však soud, identifikuje jej nesprávně jako okolnost, kterou žalobkyně toliko popisuje svoji nemajetkovou újmu, zabýval toliko co do základu (znalecké posouzení příčin poruch zdravotního stavu žalobkyně MUDr. Andersem), nikoliv však co do výše, v kterémžto směru dosud neprovedl žádné dokazování (§ 213 odst. 4 o. s. ř.).
43. Odvolací soud proto napadený rozsudek v zamítavém výroku o věci samé ohledně částky 400 000 Kč s příslušenstvím a závislých nákladových výrocích zrušil [§ 219a odst. 2 o. s. ř.], a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení [§ 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř.].
44. V něm bude soud prvního stupně postupovat v intencích shora vyložených závazných právních názorů odvolacího soudu (§ 226 odst. 1 o. s. ř.). Předně vyzve žalobkyni podle § 118a odst. 3 o. s. ř. (s patřičným poučením o následcích nesplnění výzvy) k označení důkazů k prokázání jejího tvrzení o výši újmy, samozřejmě neoznačí-li žalobkyně důkazy již na podkladě odůvodnění tohoto rozhodnutí. Následný postup soudu prvního stupně bude záležet na tom, zda žalobkyně tyto důkazy označí či nikoliv.
45. V kladném případě soud prvního stupně přistoupí k dokazování, důkazy, které v dalším řízení provede, zhodnotí postupem podle § 132 o. s. ř., tedy každý zvlášť a všechny v jejich vzájemné souvislosti, s přihlédnutím k vyjádření účastníků k těmto důkazům, k němuž jim dá prostor.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

46. Zjištěný skutkový základ věci (a to příp. i na podkladě shodných tvrzení účastníků) podrobí soud prvního stupně přesvědčivé právní kvalifikaci, která poté vyústí v nové rozhodnutí. Při právním posouzení věci vyjde z toho, že bylo-li trestní stíhání žalobkyně zahájeno (a tedy nezákonné rozhodnutí vydáno) před 1. 1. 2014, je skutkový základ věci namísto právně posoudit zásadně podle právních předpisů účinných do tohoto data (k tomu viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 3790/18).
47. Bude-li mít konečné rozhodnutí soudu prvního stupně opět povahu rozsudku, postará se soud prvního stupně, aby jeho odůvodnění přesvědčilo o správnosti rozsudečných výroků.
48. V konečném rozhodnutí soud prvního stupně rovněž znovu rozhodne o nákladech řízení včetně řízení odvolacího (§ 224 odst. 3 o. s. ř.). Při rozhodnutí o nákladech řízení vzniklých účastníkům a státu nepřehlédne, že část nákladů dosavadního znaleckého dokazování byla podle obsahu spisu kryta nikoliv státem, ale z žalobkyní složených záloh.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** přípustné dovolání.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo na nařízení exekuce.

Praha 29. července 2020

JUDr. Vladimír Fučík v. r.
předseda senátu